

Vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelma

Khall 02.12.2025 § 278
150/02.02.00/2025

Julkinen

Valmistelija

kunnanjohtaja Pasi Ahoniemi, p. 044 7500 001, henkilöstö- ja talousasiantuntija Katri Heikkinen, p. 040 7494 499

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnanvaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi vuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma, joka laaditaan kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Paltamon kunnan hallintosäännön mukaan kunnanhallitus päättää talousarvioesityksestä ja kunnanvaltuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat palvelualuekohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet seuraavan kolmen vuoden ajalle.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarviossa on varauduttu viiden prosentin henkilöstökustannusten sopimuskorotuksiin. Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 29.2.2028 saakka. Vuosina 2025 - 2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa vuosina 2026-2029 ja 3,8 prosenttia vuodelle 2026.

Talousarvioraami vuodelle 2026 on valmisteltu ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen perusteella. Lähtökohtana on ollut vuoden 2024 tilinpäätös ja kustannustaso, vuoden 2025 talousarvio ja tilinpäätösennuste, kehittämisohjelman vuodelle 2026 kohdistuvat euromääräiset vaikutukset sekä palvelualueiden keskeiset tiedossa olleet toiminnalliset muutokset. Kunnanhallitus edellytti

kehyspäätöksessään ja talousarvion laadintaohjeessa toimintamenojen sekä palvelurakenteen kriittistä tarkastelua osana talousarviovalmistelua.

Vuoden 2026 talousarvio on laadittu vuoden 2024 tilinpäätöksen, vuoden 2025 talouden seurantatietojen ja vuotta 2026 koskevien taloudellisten ennusteiden ja kehitysnäkymien perusteella. Vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027-2028 talous- ja toimintasuunnitelman laadinnassa on huomioitu kehittämisohjelman linjaukset. Pitkän aikavälin investointisuunnitelmassa on otettu huomioon taloudellinen tilanne, väestökehitys, palveluverkko sekä palvelutuotannon tarpeet.

Valtionosuuksia arvioidaan saatavan vuonna 2026 yhteensä 2 398 065 euroa ja kotikuntakorvausta 80 992 euroa.

Vuoden 2026 tuloveroprosentiksi on päätetty 9,4 prosenttia. Kunnan talousarvion ja -suunnitelman verotuloennusteet perustuvat pääsääntöisesti kuntaliiton laatimiin ennusteisiin. Vuonna 2026 verorahoitus kasvaa jonkin verran vuoden 2025 tasoon nähden. Arvion mukaan tuloveroa kertyy 5 318 000 euroa vuonna 2026. Yhteisöveroja arvioidaan kertyvän 465 000 euroa ja kiinteistöverotuottoja 1 528 000 euroa vuonna 2026. Yhteensä verotuloja arvioidaan kertyvän noin 7,3 miljoonaa euroa vuonna 2026.

Vuosikate on 1 551 729 euroa, mikä kattaa 110,4 prosenttia poistoista. Poistoja kertyy yhteensä 1 405 972 euroa. Tilikauden tulos on 164 423 euroa ylijäämäinen. Vuosille 2025-2026 laaditun kehittämisohjelman toimenpiteet ovat mukana talousarviossa ja ne vahvistavat erityisesti vuosien 2026-2027 toimintakatetta.

Investointeihin on varattu 713 000 euroa vuodelle 2026. Tulorahoituksen osalta tuleviin vuosiin liittyy vielä paljon epävarmuutta. Valtionosuuksien tuleva taso vuodelle 2026 selviää lopullisesti vasta vuoden 2025 lopussa. Valtionosuuksien kokonaisuudistus ei etene tällä vaalikaudella.

Taloussuunnitelmavuosi 2027 on arvion mukaan noin 147 934 euroa ylijäämäinen ja vuosi 2028 arviolta 361 725 euroa ylijäämäinen. Myös investointitaso säilyy maltillisena suunnitelmavuosina. Lainamäärän arvioidaan edelleen laskevan ja olevan vuoden 2026 lopussa noin 5 000 euroa / asukas.

Esittelijä

kunnanjohtaja Pasi Ahoniemi, p. 044 7500 001.

Kunnanjohtajan päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy vuoden 2026 talousarvion ja toimintasuunnitelman sekä taloussuunnitelman vuosille 2027-2028.

Lisäksi kunnanhallitus päättää oikeuttaa kunnanjohtajan ja hallintojohtajan tekemään tekniset korjaukset talousarviokirjaan.

Kunnanhallitus: Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen.

Toimeenpano: kunnanvaltuuston käsittelyyn.
Muutoksenhakukielto (asia koskee valmistelua).